ab erge quod eſt labor ⁊ mene quod eſt defectꝰ
⁊ noyſ quod eſt mens: quia ſcilicet defectū men
tis in defectu lune maxime paciuntur. Cathecu-
mini dicūtur in fidei articulis ante baptiſmū in-
ſtructi. Hoc officiū implemus dum per noſtras
orationes viciū dyaboli de homine expellimus
Chriſtus hoc officiū exercuit quando de mari a
magdalena ſeptē demonia eiecit.

De accolito. Rubrica.

Accoliti grece latine ceroferary vel accenſores lu
minū nūcupātur. Hi ab Aarō ⁊ filys
eius mininiſtery ſui ſumpſerūt exem
plū. Iuxta illud exo. Precipe filys a-
arō vt offerant oleum oliuarū puriſſimū piloqꝫ
contuſū: vt ardeat lucerna ſemper in tabernacu
lo teſtimony: ⁊ collocabūt eam aaron ⁊ fily eius
vt vſqꝫ mane luceat corā dn̄o. Quid ergo tunc
ſacerdotes agebant hoc nunc accoliti faciunt in
miniſterio lucernarū: quoniā preparant lumina
ria in ſacrario. Multa quippe non ſolū in nouo
verū etiam in veteri teſtamēto lege moſayce ſu
peraddita legimus ⁊ mutata. extra de conſan. ⁊
affi. non debet. Unde dauid in libro paralipo-
minon dixiſſe perhibetur: nō erit officiū leuitarū
vt portent vltra tabernaculū ⁊ omnia vaſa eiꝰ
adminiſtrandū. Accoliti autē ſm̄ Iſidorū. xxi.
di. cleros. xxiy. di. accolitus cereos fuerunt accē
ſos: dū legitur euāgeliū aut offertur ſacrificiū:
non vt tenebras aeris ſed cordis illuminēt cum
ſol forte eodē tempore rutilet: ⁊ vt primus o-
pera lucis oſtendant atqꝫ ad ſignū leticie demō
ſtrandū vt ſub tygo luminis corporalis illa lux
oſtendatur. de qua in euāgelio legitur. Erat lux
vera. que illuminat omnē hominē venientē in
hunc mundū. Ipſi etiā preparāt pro euchariſtia
ſuggeſta ideſt vinū ⁊ aquā ſeu vaſa in quibꝰ po
nitur aqua ⁊ vinū. xxv. di. perlectis. ¶ Accoliti
imitantur carminū ſcriptores qui erant apud gē
tiles: eu. veriꝰ emūctores ſiue luminū extincto
res qui lucernas emungebant ⁊ luminaria conti
nuabant: vt nadab ⁊ abiu. Sane iuxta decretū
concily tholetani. xxi. di. accolitus. Accolitus cū
ordinatur: ab epiſcopo quidē docetur qualiter ī
officio ſuo agere debet: ſed ab archidyacono ac
ceroferariū. i. candelabrū cum cereo vt ſciat ſe
ad accendenda eccleſie luminaria ideſt cereos
dū euāgeliū legitur mancipari: accipiat ⁊ vrceo-
lum vacuū ad ſuggerendū ideſt ad miniſtrādū
vinū in eucharistia ideſt in calicē in quo eſt eu-
chariſtia ſanguinis chriſti. Premiſſa igitur ver-
ba ⁊ vtenſilia ſunt huiuſmodi ordinis ſubſtanti
alia: cetera ſunt de ſolennitate. ¶ Hoc officium
implemus: dū ignem verbi celeſtis quo fratres
ad cognoſcendū deū illuminētur ⁊ in flammenē
predicando miniſtramus: ⁊ dū lucē boni operis
alys miniſtramus. Dominꝰ autē hoc officiū ha-
bere teſtatur cū dicit. Ego ſum lux mūdi q ſeqt̄
me nō ambulat in tn̄bris: ſed habebit lumē vite.

De ſubdyacono. Rubrica.

Premiſimus de non ſacris et minoribꝰ ordi-
nibus. Nunc de ſacris et maioribus
qui thonāomatice ſacri dicuntur ſub-
yciamus. Et p̄mo de ſubdyacono.
Ordo eni ſubdyaconatus ſacer hodie ſm̄ In-
nocentiū tertiū reputatur: extra de eta. ⁊ quali.
ordo a multis. Siquidē ſubdyaconi nathineorū
vices in eccleſia repreſentēt. De quibꝰ in Eſdra
legitur ꝙ Dauid dederat nathineos ad miniſte
ria leuitarū. Unde greci ypodiaconi dicūtur: qꝛ
officys ⁊ preceptis leuitarū ſubiacent ⁊ eis mini
ſtrant: ex quorū ordine fuit athanael quē domi
nus in euāgelio cōmendauit dicens. Ecce vera
iſrahelita in quo dolus nō ē. Nathanel autē he
braice: dicūtur latine in humilitate domino ſer-
uientes vel deo oblati. ¶ Subdyacones debent
ſm̄ Iſidorū. xxv. di. perlectis: oblationes in tem
plo domini a fidelibus ſuſcipere ⁊ leuitis ſuper-
ponendas altaribus deferre: calicē ⁊ patenā ad
altare chriſti deferre ⁊ leuitis tradere eiſqꝫ mini
ſtrare: vrceolū quoqꝫ cū vino ⁊ aqua manile ⁊
manutergiū tenere: epiſcopo: preſpytero: ⁊ leui
tis: pro lauandis ante altare manibus aquā pre
bere: corporalia ⁊ ſubſtratoria lauare: de quibꝰ
recte placuit patribus. xxxi. di. lex. ⁊. c. omnino
vt qui miſtica ſacramenta cōtractant: legē conti
nentie debeant obſeruare: ſicut ſcriptū eſt in pro
pheta. Mundamini qui fertis vaſa dn̄i. tenet āt
locū duū virorū qui erant apud gentiles. Sane
iuxta decretū concily tholetani. xxiy. di. ſubdyo
conus. Subdyaconꝰ cum ordinat̄: quia manus
impoſitionē conſecratoriā non accipit patenam
de manu epiſcopi vacuā ⁊ calicē vacuū accipiat
dicente ſibi epiſcopo. Uide cuiꝰ miniſterium ti-
bi tradit̄. De manu vero archidyaconi ꝓ eo ꝙ
in eius adiutorium conſecrat̄ accipiat vrceūſci-
licet cum vino ⁊ aqua manile. i. bacelle ⁊ manu-
tergium. Premiſſa igitur verbo ⁊ vtenſilia ſunt
huiuſmodi ſacramēti ſubſtantialia. cetera ſūt d̄
ſolēnitate. ¶ Querit̄ autem quare ſubdyaconꝰ
legit lectiones ad miſſam: cum nō reperiat̄ hoc
ſibi competere: vel ex nomine vel miniſterio ſi-
bi conceſſo. Reſpōdeo in primitiua eccleſia dia
conus nō legebat euangeliū qꝛ hoc ſtatutū non
erat. poſtqꝫ vero illud ſtatutū fuit preceptum eſt
etiam ut ſubdyaconꝰ qui dyacono ſubeſt epiſto
lam ſiue lectionē legat. Subdyaconꝰ aūt vtitur
amictu alba ⁊ baltheo ſicut ⁊ hoſtiarius: lector
exorciſta: ⁊ acolitus. ⁊ ſuper tunica ⁊ ſudario tu
nicam ſtrictā portat: ut ſe iuſticia quaſi loricā in-
duat: ſudario ut ſordes a vaſ̄ extergat de q̄ in pte

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſequenti ſub titulo de tunica ⁊ manipolo dicet.
Hoc officio vtit̃ qui tante mũdicie eſt ꝙ ipſiꝰ ex
emplo ⁊ conciliꝫ ceteris a ſordibus criminũ lauẽ-
tur: ¶ Chriſtus hoc officiũ exercuit quãdo in ca
na galalee de aqua vinũ fecit. ⁊ quãdo cena fa-
cta mittens aquã in peluim pedes diſcipuloꝝ la
uit. Canon adriani pape. lxiij. vantinianꝰ in fine
videt̃ inuere ꝙ imꝑator debet ordinem ſubdia
conatus habere vbi dicit̃: Adiutor ⁊ defenſor
tuꝰ ut meũ ordinem decet ſemper exiſtã: ſed nõ
eſt ita. gerit tamẽ illud officiũ: quoniam in die or
dinationis ſue: receptus primo in canonicũ a ca
nonicis ſancti petri miniſtrat domino pape in of
ficio ſubdyaconatus parando calicẽ ⁊ huiuſmo
di faciendo. Quidã etiã dicũt ut no. ff. de rerum
di. l. ſancta ꝙ ſit preſpyter. Juxta illud cuiꝰ me-
rito quis nos ſacerdotes appellat. Imperator ẽt
pontifex dictus eſt ꝓut in tractatu de ep̃o dicet̃

¶ De dyacono ¶ Rubrica.

Dyaconi greci dicunt̃ hebrai-
ce leuite: latine ꝟo mi
niſtri ſiue aſſumpti ſiue offerentes ſe
cundũ Iſidoꝝ. xxxi. di. lex. xxi. di. cle
ros. ¶ Dyaconoꝝ quidẽ ordo in libro numero
roꝝ a tribu leui filij. Jacob ſumpſiſſe legit̃ exor-
dium. ⁊ inde leuite. i. adſumpti vocabant̃: qñiaꝫ
aſſumpti ſunt ad auxilium ſacerdotũ ut Eleaçar
⁊ Ithamar. Dominꝰ enim ad moyſen locutꝰ eſt
dicens: Applica tribũ leui ⁊ fac eum ſtare in con
ſpectu Aaron ſacerdotis ⁊ miniſtrent ei ut excu
bent ⁊ obſeruẽt quicquid ad cultũ ꝑtinet multi
tudinis coram tabernaculo teſtimonij ut cuſto-
dient vaſa tabernaculi ſeruientes in miniſterio:
ſicut enim in ſacerdote conſecratio ita in dyaco
cono miniſterij diſpenſatio habet̃ ut iam dicet̃.
¶ A quinquageſimo autẽ anno iuſſi ſunt leuite
vaſa cuſtodire ⁊ a. xxv. annis ⁊ ſupra iuſſi ſunt
in tabernaculo deſeruire: tanq̃ʒ etatis ad onera
portanda robuſte: qui poſſunt archã federis mẽ
ſam propoſitionis ⁊ vaſa tabernaculi deportare
quod ⁊ in nouo teſtamento recolitur cũ dyaco-
nibus ſupra ſiniſtrum humeꝝ ſtola imponit̃. ⁊ in
diebus ieiunioꝝ ſuper eundẽ humeꝝ caſula cõ-
plicatur: quia quicquid laboris in hac vita ſuffer
rimus tanq̃ʒ in ſiniſtra portamus: donec a ſini-
ſtra tranſeamꝰ in dextrã in qua requieʒ habea-
mus. Hinc etiã dyaconi cardinales menſaʒ late
ranẽ. altaris humeris ſuis in die cene ad ſacrariũ
deportant: ⁊ in ſabbato ſancto ad altare repor-
tant. Ipſi quoq̃ʒ ſemꝑ ſũmuʒ pontificẽ velut ar
cham federis deportãt. Nõ ergo dyaconꝰ dal-
maticaʒ: nec ſubdyaconꝰ tunicellã in diebꝰ ieiu-
nioꝝ in officio miſſe portãt ꝓpter rationẽ in .ij.
ꝑte ſub ti. de dyacono: ⁊ in ſexta ꝑte ſub ti. de ſe
ptuageſimo ſcriptã. ſed caſulas ſeu planetas ſuꝑ
humeꝝ ſiniſtrum cõplicatas geſtant: nõ replica-
tas a dexteris ⁊ a ſiniſtris ſicut facit ſacerdos ſʒ
ab ãteriori ꝑte ſuper brachia eleuatas. Subdia
conus tamẽ epiſtolã lecturꝰ illam deponit: qua
lecta eam reſumit ⁊ dyaconus euangeliũ lectu-
rus illa exuit ⁊ eam dicent̃ ꝑlicatã ſuꝑ ſiniſtruʒ
humeꝝ imponit ⁊ ſub brachio dextro ligat: ita ꝙ
ab humero ſiniſtro ad latus dextrũ ad modum
ſtole deſcendat: ſicq̃ʒ circũcinctus eã tenet donec
dicat̃ illa vltima oratio poſt cõmunionem. tunc
enim illam induit ſicut prius. Miſſa ꝟo finita tã
ſubdyaconꝰ q̃ʒ dyaconus illas deponit. ¶ Sane
hec diuina plena ſunt miſterio. planetas vero re
plicatas his tẽporibus portãt. Primo propt̃ iam
ſuprapoſitã rationẽ. Secũdo eas portãt ad oſtẽ
dendũ ꝙ ipſi ad tantã perfectionẽ in illis tenent̃
ad quantã ſacerdos in alijs diebus. ⁊ ad notan
dum ꝙ ex charitate que per planetam ſignifica
tur miniſtrant ⁊ nõ ex timore ꝓut in veteri lege
fiebat que erat lex timoris ⁊ nõ amoris ſicut no
ua ut preſertiʒ tẽpore ieiunij ꝙ ſine charitate fa
ctum meritoriũ nõ eſt. Ferunt aũt illas ab ante-
riori ꝑte eleuatas ut liberius valeãt miniſtrare:
⁊ ad oſtendendũ ꝙ ipſi iuxta apoſtolum ad he
breos que retro ſũt obliuiſcentes ad anteriora ſe
runt̃: portãt etiã illa ſuper brachia eleuatas ad ſi
gnificandũ ꝙ opere debẽt charitatẽ oſtendere:
quã gerũt in mente. ꝑ manꝰ enim ⁊ brachia cha
ritas congrue deſinat̃: nõ autẽ replicatas a de-
xtris ⁊ a ſiniſtris ꝓut facit ſacerdos ad inſinuã-
dam diſſimilitudinẽ poteſtatis ⁊ officioꝝ ſuorũ
Subdyaconꝰ tamẽ epiſtolã lecturus tanq̃ʒ offi
cio ſuo facturꝰ illã deponit. ipe nanq̃ʒ ex officio
veterem legẽ repreſentat. Unde ⁊ epiſtole quã-
doq̃ʒ de veteri lege ſumũtur ſub qua nõ. ẽ ex a-
more ut premiſſuʒ ẽ ſed ex timore ſeruiebat̃: qr
ergo illud durauit quãdiu lex durauit: ideo ad
hoc figurandũ donec epiſtola finiatur non tenet
planetam que amorẽ deſignat: ¶ Dyaconꝰ ve
ro euangelium legens eam nõ deponit ſed iux-
ta moduʒ ſtole ſuo officio competẽtis illam ſibi
coaptat: quia eius officiũ eſt doctrinã euangeli-
cam que eſt lex amoris predicare: ⁊ hoc ex amo
re q facit iugũ domini ſuaue quod iugũ ex quo
omnia mũdana premunt̃ per ſtolam ſuper ſini-
ſtrum humerũ ſignificat̃. Cingitur autẽ planeta
ideſt charitate ab humero ſiniſtro in latꝰ dextrũ
ut ſit ei ſuaue iugum dñi in proſperis ⁊ i aduer
ſis que per leuã ⁊ dextram deſignant̃ tanq̃ʒ ar
matus in humeris contra aduerſa ⁊ ſuccinctus
in latere contra mũdi ſuauia ſeu proſpera. Rur
ſus dyaconꝰ duplex gerit officium. ſ. predicãdi
populo. vnde lecturus euangelio dicit populo:
Dominꝰ vobiſcũ. ⁊ miniſtrandi ſacerdoti. Nẽpe
propt̃ predicãdi officium caſulã ſuper humeruʒ
portat: quia predicator in preſenti vita opa po-
puli portare dʒ qr a legali ſacerdote tractũ ẽ: q
dñm ſãctificabat ſũmitates balthei ſuꝑ humeꝝ re
flectebat. ꝓ eo ꝟo ꝙ ſac̃doti miſtrat. ⁊ qr ꝓpt̃ in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf